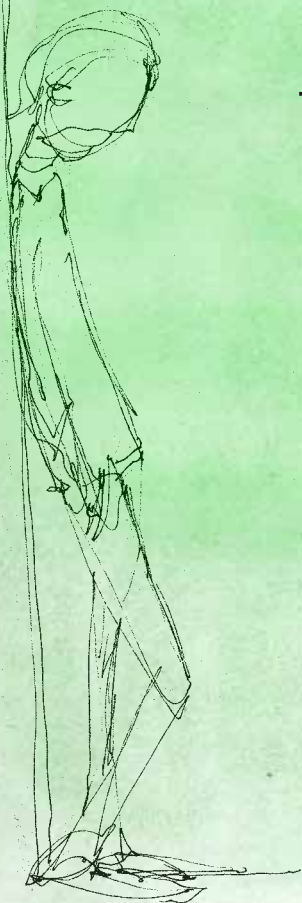

MÁL OG MIÐ

ALMENN FYRIBYRGING Í SSP
2014 – 2015

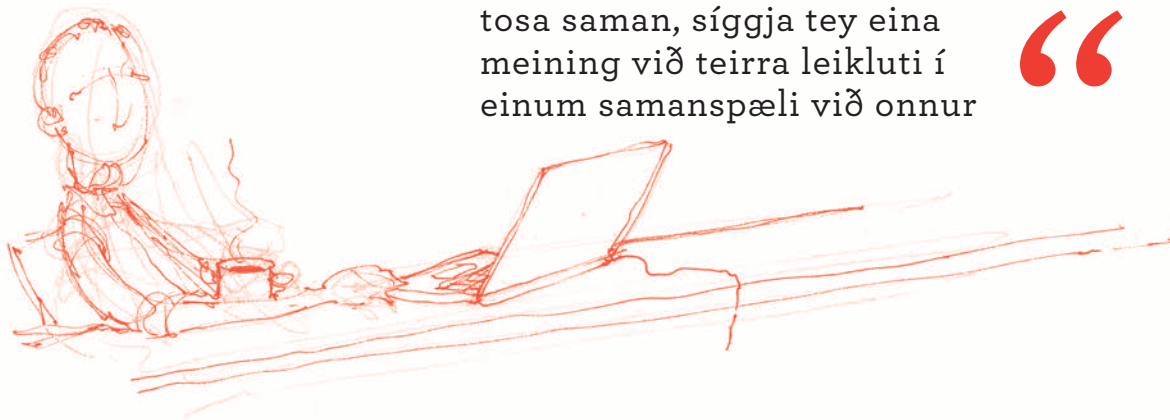

Skúli
Sosialir myndugleikar
Politi

”

Tí við at hava ein greiðan boðskap um teirra leiklut og tey fáa høvi at tosa saman, síggja tey eina meining við teirra leikluti í einum samanspæli við onnur

“

Eg og maðurin vóru samd um, at hetta var tann besti foreldrafundurin, vit høvdu verið á.

Ein slík útsøgn er ikki at forsmáða, havandi í huga, at tað eru foreldrini, ið eru tann besta fyribyrgjandi eindin, ið SSP vil ávirka og stímbra til at taka ábyrgd fyri trivnaðinum og sosiala lívinum í hjá næmingunum.

Foreldur vita, at tey hava týðning fyri uppalingini av teirra børnum. Men tá ið tey verða gjørd varug við, hvussu stóran týðning tey hava fyri at síggja heildini í einum skúla-ella vinarflokki, er sum at sleppa eina bundna kraft leysa. Tí við at hava ein greiðan boðskap um teirra leiklut og tey fáa høvi at tosa saman, síggja tey eina meining við teirra leikluti í einum samanspæli

við onnur.

Sum frálíður hava júst foreldrafundirnir í SSP fingið innivist á flest øllum skúlum. Hetta er at fegnast um. At kunna vera við frá skúlabyrjan við „Knýta bond millum foreldur“, eigur sum frálíður at síggjast aftur í trivnaðinum og virðingini millum næmingar og foreldur. Hesa leið skulu vit halda fast í og gera tað vit gera.

Sum nakað nýtt eru í hesum faldara aðrir felagskapir og tiltøk umboðað, ið venda sær til børn og ung. Spæliliðið, ið hevur virkað í nøkur ár í Tórshavnar kommnu, verður nú í samstarvi við AKT og SSP spjatt um alt landið. Ráðið fyri Ferðslutrygd vísir á, hvat tey kunnu bjóða skúlanum. BERIN, ið skipar tiltøk fyri børn og ung, ið hava mist ein av sínum kæru, er umboðað.

Alt hetta er við til at sleppa bundnu kraftini leysa, so okkara børn og ungu fáa bestu fortreytir fyri at liva lívið.

Juli 2014

Óli Rubeksen, SSP ráðgevi

SSP ÁLMANAKKI

SKÚLAÁRIÐ 2014 – 2015

EVNI:	MÁLBÓLKUR:	TÍÐARSKEIÐ:	LITUR:
Knýta sambond millum foreldrini	Øll foreldur	Alt árið	
Spælibólkar	Frá skúlabyrjan	Alt árið	
Tryggari á netinum	4. flokkur	3. november 2014 - 3. februar 2015	
Ungur og lívið	7. flokkur	23. - 27. februar 2015	
Ungur og lívið	8. flokkur	Alt árið	
Trivnaðarkanning	7-8. flokkur	Januar - mai 2015	
Kveikingardagur		7. november 2014	

POLITI BJÓÐAR UNDIRVÍSING

Ferðslufrálæra	1. flokkur	Alt árið
Kriminalfyrirbygging/ stuldur	6. flokkur	Alt árið
Kriminalfyrirbygging/ rúsevni	8. flokkur	Alt árið
Kriminalfyrirbygging/ harðskapur	9. flokkur	Alt árið

2014

2015

JULI	AUGUST	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DESEMBER	JANUAR	FEBRUAR	MARS	APRÍL	MAI	JUNI
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23
24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29
30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
31	31		31		31	31		31		31	

FORELDRINI ERU BESTA FYRIBYRGINGIN

og tí vil SSP stuðla undir tykkara leiklut
fyri trivnaðin og sosiala lívinum hjá tínum barni.

FYRIBYRGING

snýr seg um at hava
tað góða í lívinum í fokus
og hava vit hesi tilboð í skúlanum:

SPÆLIBÓLKAR
frá skúlabyrjan

KNÝTA BOND
millum foreldrini

TRYGGARI Á NETINUM
í 4. flokkunum

UNG OG LÍVIÐ
í 7-8. flokkunum

POLITIÐ

bjóðar hesa undirvísing:

1. FLOKKUR
ferðsla

6. FLOKKUR
fyrirbyrging – stuldur

8. FLOKKUR
fyrirbyrging – rúsevni

9. FLOKKUR
fyrirbyrging – harðskap
+ frágreiðing um revsiváttan

Skúli
Sosialir myndugleikar
Politi

KNÝTA SAMBOND MILLUM FORELDRINI

Royndir vísa, at foreldrini er tann besta fyribyrkjandi eindin. Hetta vil SSP menna við miðvísum foreldraarbeiði í samstarvi við skúlastýri, leiðslu og flokklærarar.

Foreldranetverk er, tá ið foreldur í einum flokki hittast og skifta orð um áskoðanir, rammur og hugskot. Endamálið er at hjálpa foreldrum at tosa saman om týðningamiklar spurningar í gerandisdegnum hjá børnum og ungum.

Hví skulu vit hava foreldranetverk?:

- Innlit í støðuna hjá børnunum hjá hvør øðrum fremur trivnað.
- Fyribyrgja ósemjur, arging og happing.
- Felags rammur fyri veitslur, rúsdrekka, nær barnið skal verða inni o.l. stuðlar foreldrum sum uppalrar.
- Lættari at loysa trupulleikar, tá ið foreldrini kenna hvønn annan og hava avtalað, at tosa saman, um ein er í íva.
- At fyrirbyrgja misskiljingar, frustratið og óvissu í uppalingini.

Mælt verður til at skipa foreldranetverk frá skúlabyrjan.

Tíðarskeið:
Alt árið

Tilfar:
„SAMSPÆLIÐ“

SPÆLIBÓLKAR

Fyrirbygging er lykkaorðið í arbeiðinum við góðum sosialum trivnaði. Miðvíst arbeiði við trivnaðinum er eisini við til at forða fyrri happing og órógv millum næmingarnar.

Spælibólkar er eitt umhvørvi, har øll hava møguleika at verða sædd og hoyrd og koma til orðanna og er ein sera góður máti at arbeiða við trivnaði. Allir limirnir í bólkinum sleppa at vísa sítt virði í tryggum heimligum umhvørvi, ið foreldrini vara av. Samumtikið snýr tað seg um at styrkja sosiala kapitalin í einstaka flokkinum.

Mælt verður til at skipa spælibólkar frá skúlabyrjan.

Tíðarskeið:

Alt árið

Tilfar:

„FYRIBYRGJANDI ARBEIÐI OG Spælibólkar”

TRYGGARI Á NETINUM

Elektroniskir samskiptsmiðlar eru ein partur av gerandisdegnum hjá børnum og ungum. Fartelefonin og internetið eru komin fyrri at verða, og tú kanst eins væl taka í hondina á barninum og leiða tað gjøgnum vandarnar á netinum.

Fyri at fyrbyggja kriminaliteti við elektroniskum miðlum, er neyðugt við miðvísari undirvísing og átøkum, soleiðis bæði næmingar og foreldur fáa innlit og eru tilvitaði um at taka tey røttu valini.

Evnið er elektroniskt samskipti hjá børnum, og endamálið er at læra tey at ferðast tryggari á internetinum, læra tey at verja sínar upplýsingar og sítt privatlív og annars, hvar markið er fyri, hvat er loyvt og ikki loyvt at gera á netinum.

4. FLOKKUR

Sum upptakt til altjóða tryggja internetdagin 3. februar 2015, verður mælt til, at evnið verður viðgjørt saman við næmingarnar í 4. flokki. Átakið skal somuleiðis venda sær til foreldrini.

Tíðarskeið:

3. november 2014 - 3. februar 2015

Undirvísingartilfar:

„TÁÐ ER TÍN AVGERÐ 2“

„SAMSPÆLIÐ“

„SOSIALA LÍVIÐ HJÁ BARNI TÍNUM
Á NETINUM OG FARTELEFON“

„VEIST TÚ HVAT BARNIÐ GER Á
NETINUM?“

UNG OG LÍVIÐ

Í fyrirbyrgjandi verkefnum skal starfað miðvíst við að fremja hugburðin um það góða lífið. Að ein og hvör hefur ábyrgð yfir eignum gerðum. Ein tölðandi táttur er fatanin af sósíala lívinum og upplívingar, sum javnaldrarnir halda vera rættar.

M.a. verður starfið við ábyrgðina að velja eitt virkið ungsdómslífið uttan rúsdrekka, afbjóðingar í talgílda heíminum, vinarlag og venjingum sum aktívera næmingarnar og leggja upp til orðaskífti um hugburð og atburð.

7. FLOKKUR

Mælt verður til miðvísa frálæru í 7. flokkunum. Átakið skal somuleiðis vanda sér til foreldrini og teirra leiklut sum upplárarar.

Tíðarskeið:

23. - 27. febrúar 2015

8. FLOKKUR

Mælt verður til að halda fast við ta tilgongd, ið byrja varð í 7. flokki víðvíkjandi rúsdrekka.

Tíðarskeið:

Alt árið

Undirvísingartilfar:

„PRÁT UM RÚSDREKKA“
„FORELDRAFUNDIR KUNNU
MINKA UM DRYKKJUSKAPIN
HJÁ UNGUM“
„SAMSPÆLIÐ“
„LION'S QUEST“

SPÆLILIÐIÐ

– meira rørsla,
betri trivnaður

AKT og SSP hava eitt felags endamál,
sum er at arbeiða við átøkum fyri at
fáa næmingarnar at trívast.

Endamálið við Spælliliðnum er at
fáa næmingar at røra seg meir
og verða kropsliga virknar. Dentur
verður lagdur á at fáa teir yngru
næmingarnar at spæla í skúla-
garðinum í fríkorterunum.

Ein partur í uppgávuni hjá Spælli-
liðnum er eisini at bøta um trivn-
aðin. Spællið er á henda hátt við
til at skapa lív í skúlagarðinum
– bæði kropsliga og sosialt.

Næmingar úr 7. flokki skipa fyri.
Hesir næmingar hava verið á
skeiði, har teir venja hvussu teir
kunnu standa fyri uppgávuni. Fyri
at tryggja at tey ungu í spællilið-
num hava ábyrgdarfólk at venda
sær til, er ein lærari akkersfólk hjá
Spælliliðnum.

Rørsla

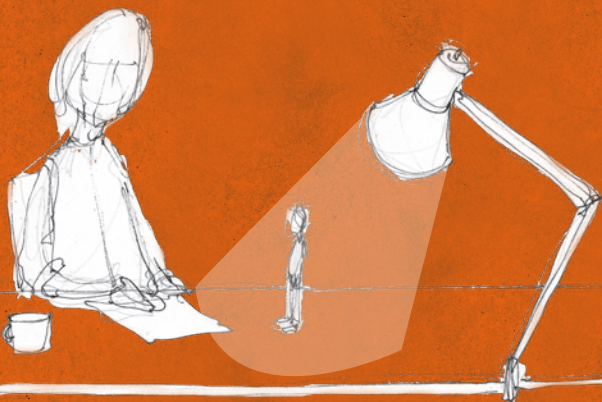
Trivnaður

Akkersfólk

TRIVNAÐAR- KANNING

Ein týðandi táttur hjá ráðgevingini er at savna hagtøl og skjalfesta vitan. Higartil fevnir kanningin um vanarnar hjá teimum ungu í sambandi við royking, rúsdrekka og at verða ungur í Føroyum. Skipanin er gjørd eftir norðurlenskum leisti. Hon er einføld, og tað er ómakaleyst at seta fleiri spurningar inn, um tørvur er á hesum. Tá ið kanningin var gjørd í 2013, var hon víkað, so innlit m.a. fæst um hvussu tey ungu handfara sosialu miðlarnar.

7. – 8. FLOKKUR

6.

KVEIKINGA- DAGURIN Í RØÐINI

Ein av uppgávuunum hjá ráðgevingini er at standa á odda fyri fakligari menning í sambandi við útgreiningar, átøk og nýhugsan um fyrirbygging.

Fyri at rækka hesum endamáli verður skipað fyri árligum kveikingardegi. Hesin verður í ár fríggjadagin 7. november 2014 í Norðurlandahúsinum. Luttakarir eru øll, ið eru við í tvørprofessionella arbeiðinum í SSP, leiðslur og samstarvsfelagir. Innbjóðing og skrá verður kunngjørd í september.

HIGARTIL 5 KVEIKINGADAGAR

05.11.2009:

SSP FER AV BAKKASTOKKI

09.11.2010:

HVAT VIRKAR OG IKKI VIÐ FYRIBYRGING

11.11.2011:

LEIKLUTURIN HJÁ FORELDRUM

08.11.2012:

SÍGGJA VIT TAÐ VIT SKULU SÍGGJA?

08.11.2013:

EITT SINDUR AV HVØRJUM

tR. C. Effersøesgøta 30
100 Tórshavn
Tel: +298 30 24 95
Fax: +298 30 24 96
www.bvs.fo

MINNIST TÚ HINAFERÐ...

Okkara minnir frá barnárunum fylgja okkum alt lívið, og minnini frá góðum lötum við familjuni leggja trygga botnin at byggja lívið á. Tí er tað so týdningarmikið, at vit taka okkum stundir at skapa góð minnir saman sum familja.

Eitt gott minni kann vera so nógv. Ofta er talan um lítlar løtur, ið finga týdning av, at vit vóru saman um tær. Tíni góðu barnaminni eru líka góð fyrri teg, sum minnini hjá onkrum øðrum eru fyrri tey. Óansæð hvussu stór ella lítil tey eru, so eru tey tíni barna- og ungdómsminni. Vit kunnu flest øll hugsa aftur, og minnast onkra serliga løtu ella støðu, sum ger okkum heit um hjarta. Tí mugu vit sum foreldur gera okkara fyrri at geva børnunum samveru, ið skapar teirra góðu minnir.

Seinastu árinu hevur SSP ráðgevingin mint okkum á at savna saman góð minnir. SSP ráðgevingin arbeiðir dagliga úti á skúlum og frítíðarplássum, har tey saman við børnum og foreldrum, royna at tryggja okkara børnum ein trygган og góðan uppvøkstur.

Men við „Savna góð minnir saman“ er SSP farðið út á gøturnar, á stevnrar og á festivalar. Tó er hetta ikki so øðrvísi frá restini av arbeiðinum hjá SSP. Øll hava brúk fyrri sínum søgum at trívast og minnast afturá, og at kunna siga: „minnist tú hinaferð...“

Savna góð minnir saman

Børn og ung, ið merkja nærveru og umsorgan frá foreldrunum, bæði trívast og mennast betur. Familja og vinir eru hornasteinar í tilveruni hjá barninum og teimum ungu, og samvera við síni næstu skapar sosialar førleikar, ið hjálpa barninum at trívast

Átakið „Savna góð minnir saman“ verður gjørt fyrri at minna okkum á, at hvør løta er ein gáva. Um týdningin av at njóta løturnar saman, til at skapa bond og upplivingar saman.

Óli Rubeksen, SSP ráðgevi

Samstarv millum skúla, sosialar myndugleikar og politi

POLITI

BJÓÐAR UNDIRVÍSING

MANNAGONGDIN:

1

Flokslærarin og SSP
lærarin velja og samskipa
tíltøkini á skúlanum

2

SSP lærarin ger avtalur
við SSP politistin um
undirvísing

SKRÁIN:

1. FLOKKUR – ferðsluundirvísing

6. FLOKKUR

– kriminalfyrirbyrgjandi um stuldur

8. FLOKKUR

– kriminalfyrirbyrgjandi um rúsevni

9. FLOKKUR

– kriminalfyrirbyrgjandi um harðskap
+ frágreiðing um revsiváttan

Nærri kunning og avtalur um undirvísingina
fæst við at enda sær til SSP politistin í økinum
á telefon 351448 ella ssp@politi.fo

SSP POLITISTAR

Tórshavn og har á leið: Mariann Reinert
Norðoyggjar og Eysturoy: Sigmund P. Petersen
Vágar og Norðurstreymoy: Michael Gram
Sandoy: Rosa Mortensen
Suðuroy: Johannes Magnussen

KRIMINALFYRIBYRGJANDI UNDIRVÍSING

ENDAMÁL:

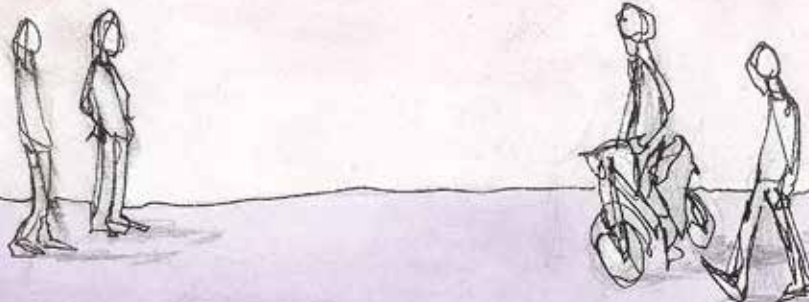
- At tryggja at næmingurin skilir grundarlagið fyrri at hava lógir og viðtøkur.
- At eggja næminginum til at fylgja og liva eftir hesum.
- At stuðla næminginum til at vera førar fyrri sjálvstøðugt og ábyrgdarfult at velja eitt gott lív, bæði hvør sær og samfelagsliga.
- At næmingurin kennir møguleikar fyrri revsingum og øðrum rættarligum fylgjum í sambandi við eitt lógarbrot – undir hesum, møguleikanum fyrri endurgjaldskravi, og blett á revsiváttinina.

HUGBURÐUR OG FATAN:

- At fáa næmingin at skilja og viðurkenna teir kensluligu, viðkvæmu, sosialu og persónligu trupulleikar, sum eru orsök til, at menniskju fremja lógarbrot.
- At fáa næmingin at viðurkenna, at tað er óhugaligt at vera útsettur fyrri einum lógarbroti.
- At fáa næmingin at taka støðu til øll tey val, sum verður borðreitt fyrri honum dagliga.

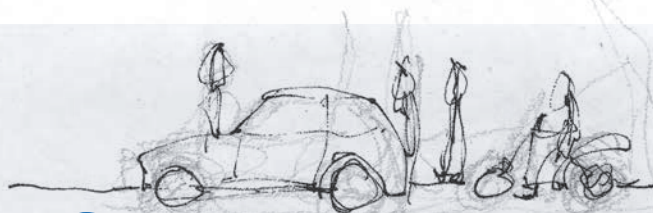
ÁSETINGAR:

- Undirvisingartímarnir skulu fyrirreikast og fremjast soleiðis, at teir innihalda ein faktuellan part og ein hugburðsvirkandi part. Í faktuelle partinum verður upplýst um rein fakta, meðan tað í tí hugburðsvirkandi partinum verður lagt upp til kjak um evnið, sum undirvisingin snýr seg um. Endamálið við kjakinum er, at vekja áhugan hjá næminginum um evnið.

RIGGA NÆMINGARNAR

TIL AT VELJA RÆTT Í FERÐSLUNI

YVIRSKIPÆÐ MÁL

1. - 3. FLOKKUR

Næmingurinn dugir reglur og hugburð um at bera seg rætt at til gongu í ferðsluni, nýta hjálm, endurskin og bilbelt

4. - 6. FLOKKUR

Næmingurinn lærir ástøðið at bera seg rætt at á súkklu og í myrkri í ferðsluni

7. - 9. FLOKKUR

Næmingurinn fær ment sínar førleikar at taka trygg val í ferðsluni í mun til ferð, rúsdrekka, trygdarbelti og gáloysni

**RÁÐIÐ FYRI
FERÐSLUTRYGD**

Hagtøl siga okkum, at tå ið tey ungu eru 15 ár standa tey á gáttini til tey 10 vandamestu árinu í ferðsluni. Tað er her, at tey ungu eru yvirumboðað í ferðsluvánlukkum, bæði sum skadd og deyð. Tí mugu vit halda fast í nullhugsjónini um at eingin má doyggja ella fá álvarsligt mein í ferðsluni.

Tí ræður um at skipa dygga frálæru um ferðslu frá skúlabyrjan.

Á www.snar.fo/ferdsla er nýtt og ókeypis talgilt undirvísingartilfar í ferðslu tøkt til øll flokksstig at brúka

Foreldur skulu takast við

Atferðin hjá foreldrum í ferðsluni hevur stóran týdning fyri, hvussu børnini bera seg at, og hvønn váða tey taka. Tí verða foreldrini tikin við í ferðslutilfarinum – í foreldrabrøvum, foreldrafundum og í filmi.

Hevur tú spurningar, ert tú vælkomin at venda tær til rff@rff.fo.

WWW.BERIN.FO

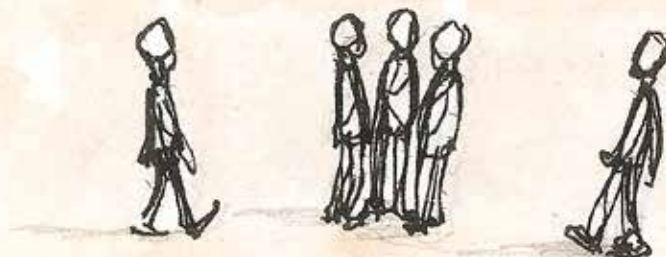

Telefon 22 29 93

FYRIBYRGJANDI ARBEIÐI OG SPÆLIBÓLKAR

– HVAT KUNNU VIT GERA?

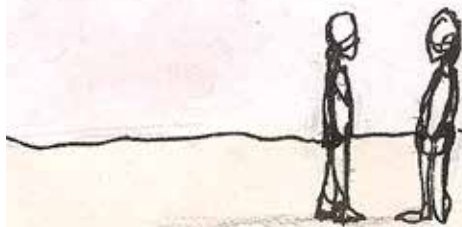
Fyribyrging er lykjaorðið í verkeðinum við góðum sosalum trivnaði. Miðvíst verkeði við trivnaðinum er eisini við til at forða fyrri happing og órógv millum næmingarnar. Fyribyrgjandi verkeði skal verða ein heilt náttúrligur partur av gerandisdegnum í skúlanum. Hetta ljóðar skilagott, men ofta er trupulleikin at finna rætta mátan. Lærarin órógvast ofta av, at verkeði, sum ikki hevur við beinleiðis fakliga undirvísing at gera, tekur nógva tíð av undirvísingartíðini. Lærarin skal ígjøgnum eitt pensum og kann ofta kenna seg trýstan í mun til tíðina. Hetta kann vera ein orsök til, at verkeði við trivnaði hevur trupult við at gerast ein heilt náttúrligur partur av skúladegnum.

SPÆLIBÓLKAR:

Børnini ganga í flokki saman í nógv ár, og hóast tey eru saman øll hesi árin og allar skúladagarnar, er als ikki vist, at tey kenna hvønn annan serliga væl. Tey hava kanska eina mynd av hvørjum øðrum, sum í summum førum passar væl, og í øðrum førum er heilt av-leið. Spælibólkar er eitt umhvørvi, har øll hava møguleika at verða sædd og hoyrd og koma til orðanna og er ein sera góður máti at arbeíða við trivnaði. Allir limirnir í bólkinum sleppa at vísa sítt virði í tryggum heimligum umhvørvi, ið foreldrini vara av. Samumtikið snýr tað seg um at styrkja sosiala kapitalin í einstaka flokkinum.

” Samumtíkið snýr tað
seg um at styrkja
sosiala kapitalin í
einstaka flokkinum “

SKIPANIN VIÐ SPÆLIBÓLKUNUM:

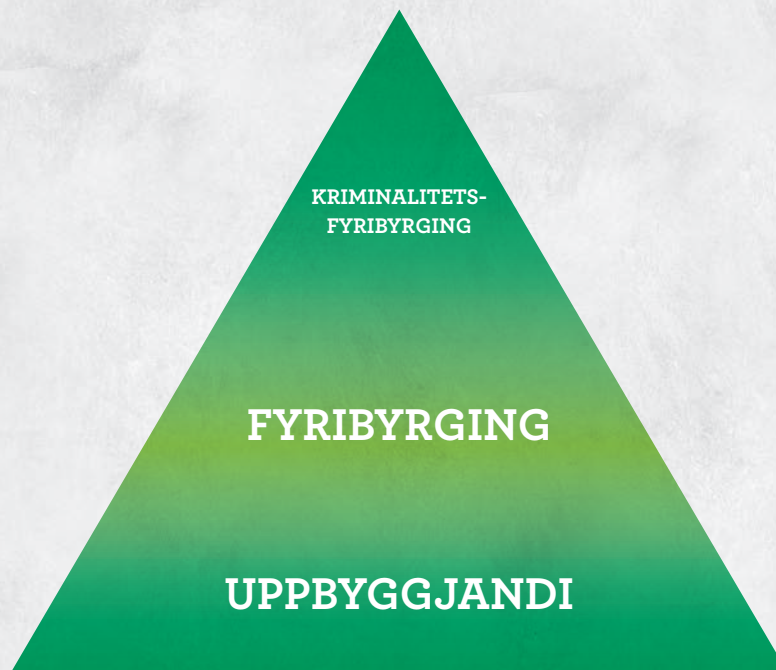
1. Stuttur felags foreldrafundur, har flokslærarin kannar um tiltakið og talar fyri skipanini við spælibólkum, við atliti til góðan trivna í flokkinum, sum er ein avgerandi fortreyt fyri góðum læriumhvørvi. Tað er sera týðningarmikið at fáa øll foreldrini við uppá tiltakið. Tí má tað lagast til, so at øll fáa verið við t.d. at skipa av koyring, hølisviðurskifti o.a. Flokslærarin skal tryggja sær, at boðskapurin er greiður og hugsjónin við vinarbólkum er skilt.
2. Flokslærarin bólkar næmingarnar eftir sosialu relatiónum í skúlanum. Flokslærarin setir 4-5 næmingar, sum í skúlanum ikki sýnast at hava nógv við hvønn annan at gera, í sama bólk.

- Hetta kemur sjálvsagt at broytast eftir, at bólkarnir eru broyttir nakrar ferðir.
3. Yvirskipaðar reglur verða gjørdar fyri, hvat børnini gera, tá tey eru saman í spælibólki. T.d. er ein meginregla, at børnini skulu vera saman um gerandisting. T.v.s. tey skulu ikki í biograf, bowla o.líkn. Somuleiðis er elektroniskir miðlar, sjónvarp og telduspøl óheppið í samveruni. At bjóða børnunum at eta dagurða saman við vertunum, hevur verið sera væleydnað, men um foreldur halda hetta vera ov møtimikið, er tað ikki neyðugt.
 4. Foreldrini at børnunum í ymsu bólkunum seta seg saman og finna tíðir/dagar fyri, nær spælibólkurin skal vera hjá hvørjum, og hetta er sera týðningarmikið at fáa gjørt, áðrenn tey fara heim.

5. Avtalað verður eisini, hvussu tey skipa heimavitjanirnar t.v.s. nær byrjar og endar vitjanin (2 tímar er væl hóskandi), hvussu við flutningi frá skúla/frítíðarskúla, skulu tey eta saman o.a.
6. Tá børnini verða heintað, skulu foreldrini geva sær stundir til ein drekkamunn, men ætlanin er ikki, at foreldrini skulu gera nakað hóvastók burturúr. Hóast foreldur hava yvirskot til heimabakstur o.a., so verður heldur mælt frá at gera tað, so tað ikki kennist sum eitt trýst fyri tey, ið ikki hava tíð og orku.
7. Í upplegginum visir lærarin á stóra týðningin, at alt prát millum foreldrini er jaligt. Hetta er bæði galdandi, tá talan er um onnur foreldur í flokkinum, næmingar og lærarar.

FYRIBYRGINGAR-MYNDIL

Danski stovnurin *Det Kriminalpræventive Råd* hefur ment ein fyrirbyrgingarmyndil, sum skal lýsa ta torgreiddu heild, ið má vera støðið undir royndunum at fyrirbyrgja kriminaliteti. Tað hefur verið ógvuliga ymiskt, hvussu fólk, ið virka á hesum øki, hava hugsað um kriminalitetsfyrirbyrging, alt eftir fakligum støði, arbeiðsuppgávu ella øðrum. Fyrirbyrgingarmyndilin er eitt boð á eitt felags fatanargrundarlag at samskifta út frá, tá ið fleiri aktørar við ymiskum fortreytum hittast og skifta orð um ætlanir og íverksetan av átøkum, sum hava til endamáls at fyrirbyrgja kriminaliteti.

” Fyrirbyrgingarmyndilin, ið er amboðið, at leggja til rættis átøkini í SSP.

“

SOLEIÐIS VERÐUR MYNDILIN BRÚKTUR

Myndilin kann gera það lættari at fáa eina felags fatan sum støði undir teimum fakligu viðgerðunum, sum alla tíðina fara fram innan SSP. Eitt nú um, hvussu tey ymisku átøkini skulu raðfestast, hvør faklig umhugsan skal vera grundarlag undir einstøku átøkunum o.a.

Myndilin lýsir tørvin á at fáa tey trý stigini at hanga saman – tey uppbyggjandi átøkini skulu styðja upp undir tey fyribyrgjandi átøkini, sum síðani skulu styðja upp undir tey kriminalitetsfyribyrgjandi átøkini.

” Tað er sostatt ikki nóg mikið bara at gera átøk, sum eru kriminalitetsfyribyrgjandi, tí so verða vit ofta ov sein á sjónarfallinum. “

UPPBYGGING

Hugtakið uppbygging merkir tey átøk, sum snúgva seg um:

” at skapa øllum í samfelagnum góð, trygg og mennandi kor. “

Henda breiða allýsing fevnir um tey átøk, sum styrkja bæði samfelagið og tann einstaka grundleggjandi. At hugtakið er niðast í myndlinum visir, at tey uppbyggjandi átøkini eru grundarsteinarnir undir fyribyrgingararbeiðnum. Tað kunna vera politisk, umsitingarlig ella privat átøk, sum kunnu vera landsumfatandi ella lokal. Átøkini á uppbyggingarstiginum kunnu í størri ella minni mun hava kriminalitetsfyribyrgjandi árin, men grundgevingin fyri teimum er sjáldan tann, at tey eru kriminalitetsfyribyrgjandi. Grundgevingin fyri átøk á hesum stiginum er fyrst og fremst, at tey hava almennan týðning og eru gagnlig fyri øll.

VANDAFAKTORAR OG VERNDARFAKTORAR

Vandafaktorar og verndarfaktorar verða allýstir eitt sindur ymiskt alt eftir hvørjum sambandi tað er í. DKR tekur støðið í hesum báðum allýsingunum:

Ein vandafaktorur boðar frá øktum sannlíkindum fyri kriminaliteti seinni. Gransking ger mun á einstaklingafaktorum, familjufaktorum, umhvørvisfaktorum og bygnaðarfaktorum. Lág sjávsstyring er eitt dømi um einstaklingavandafaktor, meðan rúsmisnýtsla hjá foreldrunum er ein familjувandafaktorur.

Ein verndarfaktorur boðar frá lítlum sannlíki fyri kriminaliteti seinni og tekur burtur ella minkar áriníð av vandafaktorum. Eisini her ger granskingin mun á einstaklingafaktorum, familjufaktorum, umhvørvisfaktorum og bygnaðarfaktorum. At hava eina jaliga sjálvsfatan er dømi um ein einstaklingaverndarfaktor, og tað at hava jalig viðurskifti við foreldrini er eitt dømi um ein familjeverndarfaktorur.

Allýsingin

íblástur frá David P. Farrington, „Saving children from a life of Crime“. 2007

Vitja okkum á

